

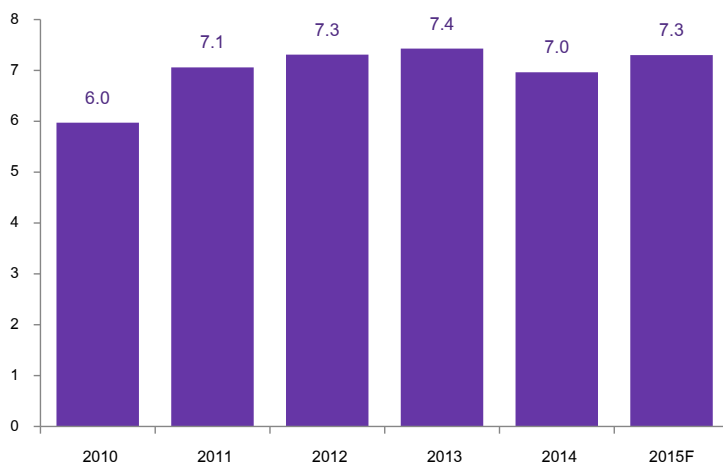
FACT SHEET ประเทศกัมพูชา

เมษายน 2015

ในขณะที่ทั่วโลกกำลังจับตามอง AEC กลุ่มเศรษฐกิจใหม่อย่างใกล้ชิด กัมพูชานับเป็นอีกหนึ่งในประเทศ AEC ที่นักลงทุนไม่สามารถมองข้ามได้ เนื่องจากมีศักยภาพในการเติบโตสูง ค่าแรงต่ำ ทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ ประกอบกับ รัฐบาลให้การสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศอย่างเต็มที่ และยังได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากการเป็น ประเทศด้อยพัฒนา (LDCs – Least Developed Countries)

ท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว กัมพูชายังคงเติบโตต่อเนื่องด้วยอัตราเฉลี่ยสูงถึง 7% ต่อปี โดยในปี 2014 มูลค่า GDP ของกัมพูชาเท่ากับ 1.69 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ¹ ทั้งนี้ ปัจจัยหลักที่ขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจของ กัมพูชาคือการขยายการลงทุนในอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ซึ่งปัจจุบันคิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 75% ของ GDP

รูปที่ 1 อัตราการเติบโต GDP ของกัมพูชา ปี 2010-2015

ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ CEIC

ประชากร (2014.)	16.6 ล้านคน
จำนวนแรงงาน (2013)	8.0 ล้านคน
GDP (2014)	1.69 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ
GDP ต่อประชากร	1,019 ดอลลาร์สหรัฐ
GDP แบ่งตามอุตสาหกรรม (2013)	เกษตร: 33.5%, อุตสาหกรรม: 25.7%, บริการ: 40.8%
สินค้าส่งออก (2013)	1.เสื้อผ้าและสิ่งทอ (55%), 2.รองเท้า (3.9%), 3.จักรยาน (3.9%)
สินค้านำเข้า (2013)	1.ปิโตรเลียม (25%), 2.มอเตอร์ไซด์ (16%), 3.อาหารและเครื่องดื่ม (5%), ยาสูบ (5%)

นโยบายที่เปิดกว้างให้ต่างชาติทำธุรกิจได้อย่างเสรีนับเป็นแรงจูงใจสำคัญในการดึงดูดเม็ดเงินลงทุน ทั้งนี้จากการคาดการณ์ของธนาคารโลกพบว่าเงินลงทุนจากต่างชาติในกัมพูชามีการเติบโตถึงกว่า 25% ต่อปี และสูงกว่า 1,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2014 ทั้งนี้ กัมพูชามีข้อได้เปรียบในหลายมิติ นอกเหนือไปจากการมีแรงงานจำนวนมากและมีค่าแรงต่ำ อาทิ

- สิทธิประโยชน์ทางภาษีจากสหภาพยุโรป และ สหรัฐฯ หรือที่เรียกว่า Generalized System of Preferences (GSP)
- การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงถึง 9 ปี สำหรับธุรกิจที่ได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษจากสภาเพื่อการพัฒนาแห่งกัมพูชา (Council for the Development of Cambodia) หรือที่เรียกว่า Qualified Investment Project (QIP)
- การอนุมัติการลงทุนที่รวดเร็วผ่านระบบ One-Stop-Service โดย Cambodian Investment Board (CIB)
- การจัดตั้ง Single Window เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการนำเข้า-ส่งออก ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZs)

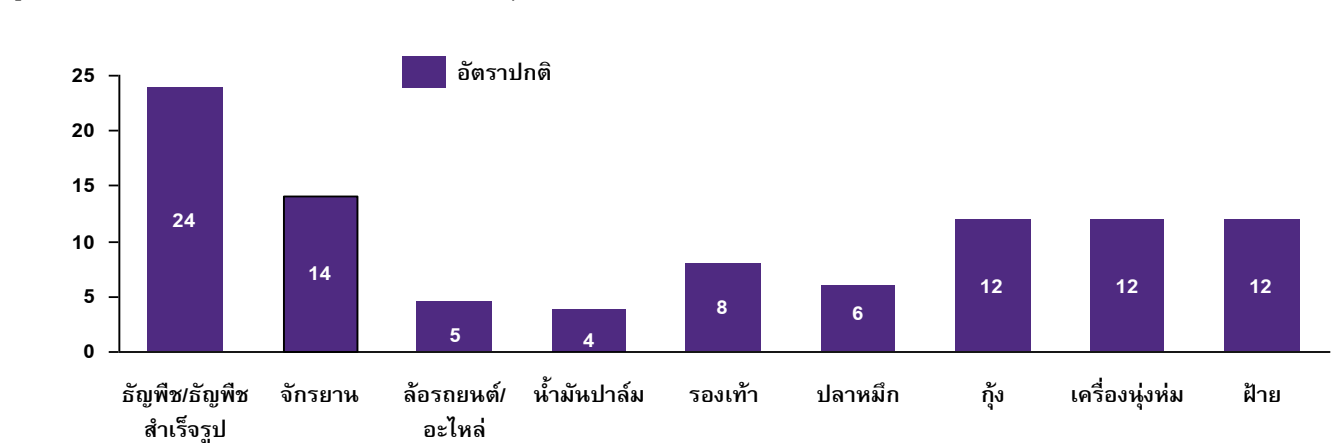
¹ คิดเป็น 4% ของ GDP ประเทศไทย

- การให้สิทธิถือครองสินทรัพย์โดยเสรีสำหรับชาวต่างชาติ ยกเว้นที่ดิน ซึ่งผู้ลงทุนสามารถเช่าได้นานถึง 99 ปี
- ไม่มีข้อจำกัดในการส่งเงินทุน/กำไรกลับประเทศ

สิทธิประโยชน์ทางภาษี GSP สำหรับการส่งออกไปยุโรปของกัมพูชา เป็นแบบที่ไม่ต้องเสียภาษีนำเข้าเลยและไม่จำกัดโควตา (EBA – Everything But Arms) ดังนั้นอุตสาหกรรมส่งออกที่น่าสนใจสำหรับขยายฐานการผลิตไปยังกัมพูชา ได้แก่ จักรยาน น้ำมันปาล์ม ล้อรถยนต์/อะไหล่ และอาหารสำเร็จรูป ซึ่งได้เปรียบด้านภาษีค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับอัตราภาษีที่ต้องเสียจากการผลิตและส่งออกจากประเทศไทย

นอกจากนี้ นักลงทุนยังสามารถวางแผนการผลิตระหว่างไทย-กัมพูชา หรือประเทศอื่นๆ ในอาเซียนกับประเทศกัมพูชา โดยยังคงได้รับสิทธิประโยชน์ GSP โดยไม่จำเป็นต้องใช้วัตถุดิบจากกัมพูชาทั้งหมด เนื่องจากภายใต้กฎแหล่งกำเนิดสินค้า (Rule of Origin) ฉบับใหม่จากสหภาพยุโรป ได้กำหนดให้ผู้ผลิตสามารถหาแหล่งวัตถุดิบได้จากสมาชิกอาเซียน โดยจะถือเสมือนว่าวัตถุดิบดังกล่าวมาจากกัมพูชา

รูปที่ 2 ภาษีนำเข้าอัตราปกติจากไทยไปสหภาพยุโรป

ที่มา: รายงานผลกระทบของการปฏิรูประบบ GSP ของสหภาพยุโรปต่อการส่งออกของไทย โดยคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก

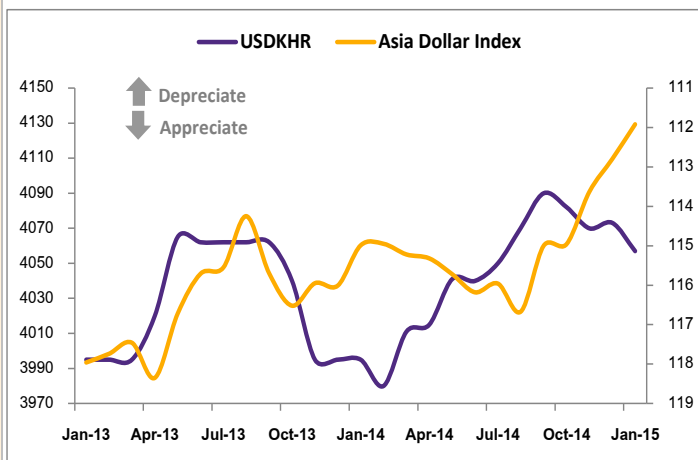
ธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลกัมพูชาเป็นพิเศษมีหลายด้าน ยกตัวอย่างเช่น กิจการอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์กีฬา ยานพาหนะและอะไหล่ เพอร์นิเจอร์หรืออุปกรณ์ที่มีไม้ทำจากไม้ อาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออก เคมีภัณฑ์ ชูเปเปอร์มาเก้ต ศูนย์ประชุม รีสอร์ทและโรงแรมขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมเหล่านี้จะได้รับสิทธิเข้ารับพิจารณาเป็น Qualified Investment Project (QIP) เพื่อยกเว้นภาษีที่เก็บจากผลกำไรโดยมีช่วงเวลาเริ่มต้น (Trigger Period) ไม่เกิน 3 ปี และช่วงเวลาพิเศษ (Priority Period) ไม่เกิน 9 ปี นับจากปีที่มีผลกำไรครั้งแรก และ จะได้รับการยกเว้นภาษีส่งออกทั้งหมดเว้นแต่กิจการที่ระบุไว้ในกฎหมายว่าต้องเสียภาษี ทั้งนี้จะต้องมีวงเงินลงทุนขั้นต่ำ ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม เช่น 500,000 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับผลิตอาหารและเครื่องดื่ม และสิ่งทอ

กัมพูชายังมีบริการ One Stop Service ซึ่งช่วยให้การลงทุนในกัมพูชาทำได้อย่างรวดเร็ว โดยดำเนินการผ่าน Cambodian Investment Board (CIB) ทั้งนี้ทางหน่วยงานรัฐบาลจะทำการออกไปรับรองการจดทะเบียนแบบมีเงื่อนไข ภายใน 3 วันทำการหากเอกสารครบถ้วน และต้องออกไปรับรองการจดทะเบียนฉบับสมบูรณ์ภายใน 28 วันทำการ

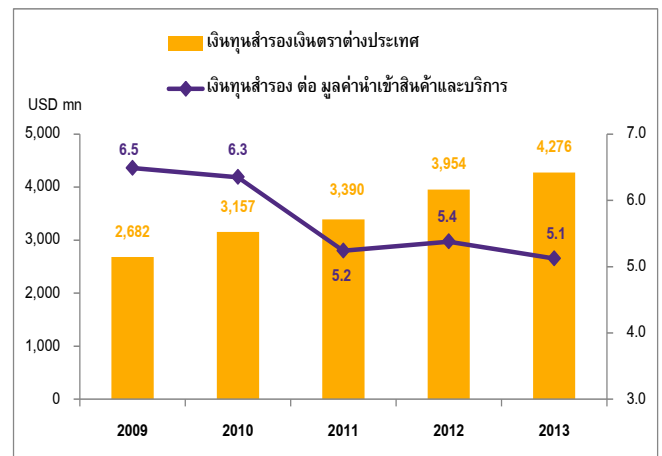
หลังจากวันที่ออกใบรับรองแบบมีเงื่อนไข

ปัจจัยสำคัญที่สุดในการพิจารณาการลงทุนคือการเปิดเสรีในด้านการเงินสำหรับการลงทุน ทำให้นักลงทุนไม่ต้องกังวลในเรื่องการนำเงินออกนอกประเทศ โดยรัฐบาลกัมพูชาอนุญาตให้นักลงทุนที่มีการลงทุนในกัมพูชาซื้อเงินตราสกุลต่างประเทศโดยผ่านระบบธนาคาร และอนุญาตให้โอนเงินออกจากกัมพูชาได้โดยเสรี แต่หากเกิน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐ ต้องทำการรายงานต่อเจ้าหน้าที่ ส่วนความเสี่ยงที่ไม่สามารถนำเงินตราต่างประเทศออกนอกกัมพูชานั้นค่อนข้างต่ำ โดยประเมินจากระดับเงินทุนสำรองเงินตราต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปีตั้งแต่ปี 2009 และในกัมพูชา มีการใช้เงินดอลลาร์สหรัฐ กันอย่างแพร่หลาย (Partially Dollarized Economy) มีอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ประมาณ 4,000 เรียล ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐ

รูปที่ 3 อัตราแลกเปลี่ยน USDKHR เทียบกับ Asia Dollar Index

รูปที่ 4 ระดับเงินทุนสำรองเงินตราต่างประเทศของกัมพูชา 2009-2013

ที่มา: the Government of Cambodia, the National Bank of Cambodia, World Bank, IMF, Bloomberg

ภาคธุรกิจที่นำลงทุนในกัมพูชา

ธุรกิจเกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ (Economic Corridors)

หนึ่งในนั้นคือเมืองปอยเปต ที่เป็นเมืองหน้าด่านติดกับชายแดนไทย บริเวณจังหวัดสระแก้ว ซึ่งถือเป็นศูนย์กลางการค้าชายแดน ไทย-กัมพูชา มีมูลค่าการค้าสูงที่สุดเกือบ 4 หมื่นล้านบาทต่อปี และยังมีแนวโน้มเติบโตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่มีการยกระดับปอยเปตขึ้นมาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ “ปอยเปต โอเนียง” ส่งผลให้มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จำนวนมากเข้าไปตั้งในบริเวณดังกล่าว สำหรับธุรกิจที่น่าสนใจ ได้แก่ โลจิสติกส์ คลังสินค้า และศูนย์กระจายสินค้า เพื่อรองรับการขนถ่ายและการกระจายสินค้าที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ทั้งจากการค้าชายแดนเอง และจากการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษด้วย

ภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบและสินค้าทุน

แม้ว่ากัมพูชาจะมีทรัพยากรภายในประเทศจำนวนมาก แต่ก็ยังมีทรัพยากรบางประเภทที่กัมพูชาจำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ได้แก่ เชื้อเพลิงและไฟฟ้า ซึ่งนับเป็นธุรกิจที่น่าสนใจลงทุนเนื่องจากสามารถเติบโตควบคู่ไปกับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ 8-9% ต่อปีตั้งแต่ปี 2009 เป็นต้นมา ขณะที่ธุรกิจวัสดุก่อสร้าง/ซีเมนต์มีแนวโน้มเติบโตตามธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ซึ่งยังคงเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

กัมพูชามีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และเชิงอนุรักษ์มากมาย อาทิ เช่น นครวัด นครธม และแนวชายหาดทางตอนใต้ช่วงเกาะกง และสีหนุวิลล์ ทั้งนี้ หลังการขยายและเปิดให้บริการอาคารใหม่ในสนามบินนานาชาติเสียมเรียบในปี 2006 ทำให้กัมพูชาสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคท่องเที่ยวและบริการ เช่น ร้านอาหาร บริษัททัวร์ โรงแรมต่างๆ เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วและเป็นที่น่าจับตามองมากยิ่งขึ้น อนึ่ง จากข้อมูลพบว่า ปัจจุบันยังมีจำนวนโรงแรม 5 ดาวไม่มากนัก โดยส่วนใหญ่เป็นเกสต์เฮาส์ที่เปิดโดยคนท้องถิ่น จึงยังมีความต้องการโรงแรมที่ได้มาตรฐาน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี 2014 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังกัมพูชาประมาณ 4.5 ล้านคน เป็นการเติบโตเฉลี่ย 12% ต่อปี

อุตสาหกรรมสิ่งทอ

นับเป็นอุตสาหกรรมส่งออกอันดับหนึ่งของประเทศ สร้างรายได้จากการส่งออกอย่างมีนัยสำคัญถึงร้อยละ 80 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของประเทศและนับได้ว่าเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของกัมพูชา อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น จึงได้รับประโยชน์โดยตรงจากแรงงานถูกและสิทธิประโยชน์ทางภาษีจาก GSP อีกทั้งยังเป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกัมพูชามากที่สุด และด้วยข้อได้เปรียบดังกล่าว จึงยังเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง

อุตสาหกรรมผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค

การบริโภคภายในประเทศกัมพูชามีแนวโน้มเติบโตดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจัยหลักเกิดจากประชากรกัมพูชาที่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สะท้อนได้จากค่าใช้จ่ายภาคครัวเรือน ที่เพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่าในช่วงสิบกว่าปีที่ผ่านมา ในขณะที่สัดส่วนคนจนก็ปรับตัวลดลงต่อเนื่องทุกปี โดยกลุ่มสินค้าที่น่าสนใจได้แก่ อาหารสำเร็จรูป ขนมขบเคี้ยว นมและผลิตภัณฑ์จากนม เครื่องแต่งกาย ครีมบำรุงผิว ฯลฯ

ประเด็นท้าทาย

- แม้จะมีโอกาสที่เปิดกว้างในหลายกลุ่มอุตสาหกรรม แต่นักลงทุนควรคำนึงถึงต้นทุนแฝงในรูปแบบต่างๆ ได้แก่
- (1) ต้นทุนแฝงจากแรงงานเพราะบ่อยครั้งที่มีการประท้วงหยุดงานและมีข้อพิพาทเกิดขึ้นจากแรงงานอย่างต่อเนื่อง
 - (2) ต้นทุนแฝงจากโครงสร้างพื้นฐานเช่น ไฟฟ้า โดยค่าใช้จ่ายสูงสุดอยู่ที่ 0.25 ดอลลาร์สหรัฐ (1,000

เรียล) / kWh ในขณะที่เทียบกับของไทยจะอยู่ที่ 0.12 ดอลลาร์สหรัฐ (3.93 บาท) / kWh ซึ่งอาจไม่เหมาะสมกับอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ไฟฟ้าในปริมาณมาก และ (3) ต้นทุนแฝงในการติดต่องานกับหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากกัมพูชาเพิ่งเปิดประเทศ ดังนั้นในแง่ของกฎหมาย ข้อบังคับและกฎระเบียบต่างๆ อาจยังมีความไม่ชัดเจนและยังอยู่ระหว่างการปรับปรุงและพัฒนา

เนื่องจากตลาดทุนของกัมพูชายังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนา จึงทำให้การกู้ยืมเงินในธนาคารกัมพูชามีต้นทุนสูงถึงร้อยละ 15 นักลงทุนชาวไทยจึงควรจัดหาแหล่งเงินทุนจากไทยเป็นหลักในการไปลงทุน ทั้งนี้ ปัจจุบันธนาคารไทยพาณิชย์ได้เปิดให้บริการในกัมพูชาเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน ทั้งหมด 4 สาขา ได้แก่ สาขา สก. ใหญ่ กรุงพนมเปญ สาขาพระตะบอง สาขาสีหนุวิลล์ และสาขาเสียมเรียบ โดยให้บริการเงินฝากสกุลเงินตราต่างประเทศ บริการด้านสินเชื่อ บริการโอนเงินระหว่างประเทศ หนังสือค้ำประกันต่างๆ การค้าระหว่างประเทศ และบริการที่ปรึกษาทางการเงิน

การลงทุนของนักธุรกิจไทยในกัมพูชามีการเติบโตสูงถึง 40% ต่อปีในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาโดยมีมูลค่าลงทุนสะสมรวมเกือบ 720 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2014 แต่ก็ถือว่ายังน้อยเมื่อเทียบกับการลงทุนของนักธุรกิจไทยในประเทศอื่นในกลุ่ม CLMV (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม) ด้วยโอกาสการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สูงอย่างต่อเนื่อง กัมพูชาจึงนับเป็นประเทศที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนที่มองหาโอกาสขยายตลาดการค้าและการลงทุนใหม่ ๆ

โดย : พิชญ์สินี ฐิตสมบุญ (pitsinee.thitisomboon@scb.co.th)

Economic Intelligence Center (EIC)

EIC Online: www.scbeic.com

Disclaimer: The information contained in this report has been obtained from sources believed to be reliable. However, neither we nor any of our respective affiliates, employees or representatives make any representation or warranty, express or implied, as to the accuracy or completeness of any of the information contained in this report, and we and our respective affiliates, employees or representatives expressly disclaim any and all liability relating to or resulting from the use of this report or such information by the recipient or other persons in whatever manner. Any opinions presented herein represent our subjective views and our current estimates and judgments based on various assumptions that may be subject to change without notice, and may not prove to be correct. This report is for the recipient's information only. It does not represent or constitute any advice, offer, recommendation, or solicitation by us and should not be relied upon as such. We, or any of our associates, may also have an interest in the companies mentioned herein.